

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

София 1000, ул. "Христо Белчев" 8, тел.: 02/986 70 70;

E-mail: office@disability-bg.org; www.disability-bg.org

Изх. №109/24.09.2026г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НОРМАТИВНИ ПРОМЕНИ НА ЗАКОНА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ И ЗАКОНА ЗА ЛИЧНАТА ПОМОЩ

Уважаеми колеги,

Съюзът на инвалидите в България се запозна с предложенията за нормативни промени на закона за хората с увреждания и закона за личната помощ. След направено обсъждане между членовете на УС на СИБ, и регионалните ни структури правим следните коментари и предложения. Поднесената информация е в доста суров вид и се налага по-подробно обсъждане.

От така представената информация отбелязваме, че няма решения на казуси от стария нормативен документ, а се създават нови проблеми и казуси. Не се предвижда разширяване на целевите групи и хората с увреждания под 90%, като целева група за обхват са децата. Същите остават необхванати от ЗЛП.

Предлагаме в състава на мултидисциплинарния екип да бъдат включени представители на национално признатите неправителствени организации, които осъществяват дейност в подкрепа на лица с различни видове

увреждания, включително лица със зрителни, слухови, физически, интелектуални и редки увреждания.

Мотивите за това предложение са свързани с необходимостта от осигуряване на по-пълна, обективна и индивидуализирана оценка на потребностите на лицата с увреждания. Организацията на и за хората с увреждания притежават практически опит и специфична експертиза относно ежедневните затруднения, бариерите пред участието в обществения живот и необходимите форми на подкрепа за отделните целеви групи.

Включването на техни представители в работата на мултидисциплинарния екип ще допринесе за по-точното идентифициране на потребностите, съобразно принципите на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (ICF), както и за отчитане на влиянието на средата върху функционирането на лицето.

Въпросникът WHODAS 2.0, изисква подробно представяне и допълнително обсъждане с участие на заинтересованите страни. Заложеният тримесечен срок, в който ДСП трябва да предприемат действия за изготвяне на нови оценки да бъде удължен поне на 6 месеца, за да се гарантира прецизност на оценките.

Ако срокът на плана за интеграция е до 18 месеца, необходимо е да бъде предвиден механизъм за периодично проследяване и оценка на изпълнението на заложените цели и резултати, тъй като в противен случай не е ясно по какъв начин ще се установява ефективността на предоставяната подкрепа и съответствието ѝ с индивидуалните потребности на лицето. Трудно може да се прецени дали предоставената подкрепа е довела до по-голяма самостоятелност, социално включване или преодоляване на конкретни затруднения.

Преотстъпването на осигурената подкрепа за чужда помощ ще доведе до несъгласие и напрежение, защото до сега лицето се е разпореждало с нея за дейности невключени в обхвата на ЗХУ и ЗЛП.

Изискванията към асистентите са приемливи, както и въвеждането на професионални и непрофесионални, но да няма възрастова граница за непрофесионалните асистенти.

Размерът на възнаграждението следва да се гарантира в закона, за да има устойчивост във времето.

Трябва да се предвидят изключения за териториалното отстояние на асистента от потребителя /до 25км/ за случаи от населени места без наличие на лични асистенти-слабонаселени, отдалечени селски райони.

Възможно е да се предвиди допълнително заплащане за пътни разходи.

Предложението за въвеждане на специален договор е неприложимо на този етап, както и лишен от практическа стойност е доклада за извършени дейности. По-добрият вариант е потребителят да дава оценка на получените услуги на определен етап - 3,6,9 месеца. Нека потребителт да каже, дали му върши работа този личен асистент.

Добре е да се проведе разяснителна кампания, да има гратисен период и как например ще се гарантира институционалната независимост на участниците в мултидисциплинарни екипи.

Ние сме за строг контрол срещу действителни злоупотреби, но при категорично условие, да няма автоматично отнемане на права!

С УВАЖЕНИЕ:

Председател на СИБ
/Петрана Николова/